

elkdenis  
gevolgde  
it droeve  
ren, want  
oorult in  
t, misleid  
met een  
denis van  
argenade  
fond, dat  
en in Irak  
uit Abak  
op Gods  
le besnij  
och hebt  
Heere u  
in de be  
d bij uw  
van die  
seken en  
verboord,  
te houden  
rigenaam  
totdat bij  
tegendeel

H. K.

in Mel. V.  
ude f 2.50.  
voorzitter.

dad behan  
otjreden  
en bij het  
t hebben  
teld advies

of liever:  
de gaven  
mogen zij  
te oefenen,  
hebben zij  
en moeten  
en, aan wie  
de komt en  
enkele liefde  
it ook doen  
de gaven in  
ij hun zelf  
ver op de  
f voor hun  
f spreken de  
de diakonie  
openbaring  
de onder  
sicht wordt

opzicht mag  
ije, waarop  
f heeft hier  
en als b.v.:  
erk? zenden  
school? en

is ze schijnt  
antwoord,  
dat het zoo

ds met de  
principeel  
geestelijke  
buiten de  
n zuiver tot  
hebben te  
t de leden  
en christelijk  
ten daartoe  
de diakonen  
zoo ja, dan  
enige voor  
bistand te  
eden weten

l met een  
den, die de  
et etene op  
eischen, dat  
lichten (om  
s nakomen,  
teuning. En  
ral in ver  
dwang onze  
schen erose  
te volgen,  
a aan den  
lidat durft  
te begeren,  
buid maag  
dwang om  
kerken en

beschreven,  
tegen ons  
t, dat regt  
maat in de  
t alleen de  
nheid, om  
het noodig  
heid, om  
gemoeid de  
schit, Rom.  
goed is, dat  
ar ook met  
de ambten  
houden.  
lenars des  
armenver  
vloekt met

alle regelen van goede armenzorg en in elk geval in strijd is met de aan diakenen van 's Heeren wege toekomende taak — evenzeer keuren wij het af, als diakenen het werk der onderlingen gaan verrichten en doen als ware het geestelijk opzicht hun toevertrouwd en konden zij den buidel als een ander tuchtmiddel gebruiken.

Intusschen is er een bedenkelijke fout in de redevoering, dat diakenen daarom van alle geestelijk opzicht zich hebben te onthouden. Men vergeet immers, dat het geestelijke en het stoffelijke door Christenen niet zoo scherp van elkander kunnen onderscheiden worden, omdat Gods Woord en de praktijk des levens tusschen beide een nauw verband leggen. Achteruitgang op stoffelijk gebied is menigmaal niet anders te verklaren dan als een gevolg van geestelijke verslapping. De Heere heeft in armoede en allerlei leed iets aan de Zijnen te zeggen. Niet, dat wij de toepassing voor een ander mogen maken, zoals de vrienden van Job deden. Die zeiden: hij zit in ellende, dan zult ge wel eene of andere verborgen zonde hebben. Maar Jezus woord over den toren van Siloam en 's Heeren antwoord aan Job leeren ons dit wel anders. Echter mogen diakenen niet vergeten, dat zij het geestelijke en het stoffelijke niet als door Chineesche muren gescheiden mogen zien. Daarom zijn zij, om bij de twee genoemde voorbeelden te blijven, o. i. wel degelijk verplicht om, indien zij bemerken, dat een onderstaande op het kerkgaan verzinkt, dat over te spreken. Zeker, het kan noodig zijn, dat zij den kerkraad waarschuwen aangaande hun bevinding. Maar zij zouden hun roeping verzuimen, als zij niet ook zelf daarover spraken, en zulks niet alleen als diakenen, want het is hun roeping armoede te voorkomen, en wie moedwillig de Heeren wegen verlaat, kan zijn heil niet verwachten. Hij kan niet recht bidden: om het dagelijks brood, waar hij met een leugen in zijn hand tot God nadert. En op dezen geestelijken misstand hebben de diakenen ongetwijfeld krachten hun ambt te wijzen, met ernst en liefde, zonder dreigingen, met winnende teederheid.

En wat het schoolgaan der kinderen betreft, zou het, om iets te noemen, niet noodig zijn, dat degenen, die in Christus' naam de gaven van zijn volk komen brengen, er de ouders op wijzen, hoe verkeerd zij doen door hunnen kinderen de geestelijke gaven te onthouden? Zouden zij niet moeten wijzen op het contrast tusschen het broken der doopbelofte en de trouw, waarmee de Heere Zijn belofte houdt, dat de Zijnen aan geen ding gebrek zullen hebben, zoals die mede door den dienst der diakenen vervuld wordt? Zouden zij niet moeten wijzen op den plicht der dankbaarheid om een kinderen op te voeden in de vrees des Heeren? Ons dunkt, dat deze dingen voor zich zelf spreken, en geen vroom, zijn ambt met ernst bekleedend diaken, in dezen in gebreke zou kunnen blijven. En we gelooven, dat hij dan volstrekt niet zijn ambt verlaat om ouderlingen-werk te doen, doch wel degelijk als diaken fungeert, naar zijn goddelijke roeping.

Alleen maar: alle dwang blijve geweerd. Een voorwaarde, waarvan de steun afhankelijk is, mag niet gesteld worden. De idee: 'voor wat hoort wat' zij absolute contrabande. Wij hebben in onze kerken niet met de talloze bezwaren te worstelen, die de Hervormde kerk ondervindt door het prijsgave van tucht en door historisch geworden gebruiken. Maar terwijl de kerkelijke diakenen moeten steunen door zooveel mogelijk te voorkomen, dat menschen zich om stoffelijke redenen bij de kerk aansluiten, moeten de diakonen de kerkelijken steunen door voor haar deel op gepaste wijze het geestelijk element te versterken en naar den aard der kerkelijke barmhertigheid ook te trachten de wonde te genezen, en niet alleen die te balsemen, om verzachting van het leed te bewerkstelligen. Zoo volgen wij het voorbeeld van Hem, die in beweging was om den stoffelijken nood der schare, en om hun zonder-herder-zijn, en die deze beide zoo schoon en harmonisch met elkander in verband heeft gebracht.

## Vijf-en-dertigste Jaarlijksche Samenkomst der Vereniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, gehouden te GRONINGEN op 7 en 8 Juni 1915.

De vergadering onzer Vereniging was ditmaal naar Groningen samengeroepen, waarheen uit heel 't land de leden en begunstigers waren opgekomen. Het spreekt vanzelf dat de noordelijke provincien het grootste aantal der aanwezigen leverden; doch ook uit zuidelijker landsdelen ontbraken er niet.

We gingen ditmaal op onder den druk der tijdsomstandigheden. In al de jaren van het bestaan onzer Vereniging waren de tijden niet zoo ernstig geweest als thans, en dit bleef vanzelf ook niet zonder invloed op het samenzijn in Groningen, dat intusschen toch in vele opzichten een opgewekt karakter droeg.

Aan de eigenlijke samenkomsten der Vereniging ging thans voor de tweede maal een

### Wetenschappelijke Samonkomst

vooraft; men herinnert zich dat verleden jaar te Utrecht deze bijeenkomst zich had mogen verheugen in veler belangstelling, en ook nu was deze waarlijk niet gering.

De leiding van deze bijeenkomst was opgedragen aan Prof. Dr. W. Geesink, die, na opening met gebed de aanwezigen met een kort woord verwelkomde en daarna de gelegenheid openstelde om te bespreken het referaat van Prof. Dr. H. Bavinck, onder den titel: *Over het Onbewuste* reeds geruimen tijd te voren verkrijgbaar gesteld. Nadat in het referaat over de Begripsbepaling is gehandeld, wordt de Geschiedenis der te behandelende vraagstukken gegeven; terwijl in de derde plaats de *Verschuiven* worden besproken.

De Conclusie, waartoe Prof. Bavinck kwam, veroorloofde we ons hier over te nemen: De leer van het onbewuste, die in den laatsten tijd zich zulk een breede plaats in de psychologie veroverde, is een bewijs, dat de Psychologie ohne Seelen onhoudbaar is, en is in zoover een herstel van de oude leer der ziel, volgens welke ziel en bewustzijn onderscheiden zijn, en het bewustzijn niet is het wezen, maar een eigenschap van de ziel.

Terwijl zij voortaan de eene zijde der tabula-rasatheorie verwerpt, is zij aan de andere zijde een terugkeer tot de leer van de vermogens (potentiae) en hebbelijken (habitus) der ziel, hetgeen o.a. voor de opvoeding van groote betekenis is.

Al verder stelt zij in het licht, dat de ziel niet louter als een ens, maar tevens als een agens moet opgevat worden, en dat dus zowel de categorie der actualiteit als die der substantialiteit op haar toepasselijk is.

Ofschoon echter allerlei toestanden en werkingen in het zieleleven onbewust zijn, is het toch niet wenschelijk, daarvoor eene bijzondere leer van het onbewuste op te stellen, wij de ziel met hare potentiae en habitus zakelijk hetzelfde op meer eenvoudige wijze leert, en de term van het onbewuste, zonder iets te verklaren, zelf weer verklaring behoeft.

Ook verdient het geen aanbeveling, om den term van het onbewuste toe te passen op de hersenprocessen (unconscious cerebration, het physiologische onbewuste), wijl deze niet liggen

op het gebied der psychologie, maar op dat van de physiologie.

Evenmin verdient het goedkeuring, om van onbewuste voorstellingen, Gefühle en wilsacten te spreken, omdat deze verschijnselen steeds eenig bewustzijn insluiten.

Het onbewuste (half, zwakbewuste, dubbelbewuste) is de naam voor die belangrijke groep van zielsverschijnselen, welke wel buiten het centrum van het bewustzijn (buiten het bemerkende en de opmerkzaamheid) liggen, maar toch niet ganschelijk daarbuiten vallen. Ofschoon de grens tusschen dit zwakbewuste en het volstrekt onbewuste dikwerf moeilijk te trekken valt, levert de hier bedoelde groep van verschijnselen geen genoegzamen grond om daarop eene leer van het onbewuste te bouwen.

Toch bewijst dit onbewuste goede diensten bij de verklaring of toelichting van andere zielsverschijnselen, zoals de droom, de hypnose, de alteratie der persoonlijkheid, verschillende vormen van krankzinnigheid, maar het is niet bij machte, om eene bevredigende oplossing te bieden van al die verschijnselen, die onder den naam van occulte worden samengevat.

Evenmin is de leer van het on- of onderbewuste in staat, om de ethische tweespalt in den mensch te verklaren, 1) o. omdat de voorstanders van de leer van het on- of onderbewuste onderling zeer te verdeeld zijn over de zoowel intellectuele als ethische kwaliteit van dat on- of onderbewuste; 2) en 2o, omdat de strijd tusschen rede en lust (geweten en hartstocht, plicht en neiging), evenals ook die in de geloovigen tusschen vleesch en geest (ouden en nieuwen mensch, Rom. 7: 14 v. Gal. 5: 17 enz.) een gansch andere is dan die tusschen het bewuste en het on- of onderbewuste.

De leer van het onbewuste vindt in de Heilige Schrift in zooverre steun, als deze er beslist van uitgaat, dat de ziel veel rijker en dieper is dan het bewustzijn, Ps. 44: 22, Spr. 4: 23, Jer. 17: 9, 10, 1 Cor. 14: 25, 1 Petr. 3: 4, enz. en deze gedachte ten grondslag legt aan hare leer van de zonde, Gen. 8: 21, Ps. 19: 13, 51: 12, Jer. 17: 9, Mark. 7: 21, van de wedergeboorte, Jer. 31: 33, Joh. 3: 8; van de unio mystica, Rom. 8: 16, Gal. 2: 20; van de inspiratie, 2 Petr. 1: 21, en van de obsessie, Joh. 13: 2, 27, Hand. 5: 3.

Maar de Heilige Schrift maakt ter andere zijde onderscheid tusschen verborgene dingen, die voor den Heere, en openbare dingen, die voor ons en voor onze kinderen zijn, Deut. 29: 29; onderwijst, dat al onze kennis slechts lange normalen weg, uit de algemeene en bijzondere openbaring (natuur, geschiedenis, schrift), verkregen kan worden, Jes. 8: 20, 40: 21—26, Rom. 1: 20, 10: 6—8, 1 Cor. 2: 9; en verbiedt daarom alle mantiek en magie, Lev. 20: 27, Deut. 18: 10, 1 Sam. 28: 7, Jes. 8: 19, Mich. 3: 7, Openb. 21: 8, 22: 15.

Al deze uitspraken der H. Schrift hangen ten nauwste met het theisme saam, dat lijnrecht tegen het pantheïsme en occultisme overstaat, en zoowel agnosticisme als gnosticisme vernijdt. Aan het interessante debat werd deelgenomen door de heeren: Prof. Dr. J. Wolter; Dr. J. G. Ubink; Dr. G. C. Aalders; Prof. F. W. Grosheide en Prof. W. Geesink.

Na repliek van Prof. Bavinck werd deze samenkomst gesloten.

Des avonds te 7½ ure werd in de Zuiderkerk de

### Ure des Gebeds

gehouden, waarin voor de schare optrad Dr. H. Kaajan, van Rotterdam.

Nadat gezongen was Ps. 36: 3, en een gedeelte van Gods Woord was gelezen, sprak de leeraar de aandachtige schare toe:

Het is niet zonder schroom, dat ik voor U optreed, om het gebed te leiden voor onze Vrije Universiteit in Nederland.

Niet dat mijn liefde voor de *enige* Universiteit in ons vaderland, die vraagt naar de wijsheid van Gods Woord en zoekt de eere van Gods Naam ook op het terrein der wetenschap, beneden vriespunt zou staan.

Welk recht-gaard Calvinist zou niet zijn Vrije Universiteit liefhebben, haar dragen op zijn hart, op de vleugelen des gebeds haar brengen voor Gods troon, den Heere dankend voor de kostelijke gaven in haar aan ons Calvinistische volk geschonken.

Wie zou niet in geestdrift ontvonen als hij naspeurt het heroïsme des geloofs, dat de stichters dezer Universiteit heeft bezield bij het in het aanzijn roepen onzer Gereformeerde Hoogeschool. Wij hebben onze Universiteit lief, want van haar kan het heeten: „Zij hebben mij van mijne jeugd af benaamd, maar ze hebben mij niet overmocht”. Ze is dan ook terecht genoemd een schola militans, een school onder het kruis. Maar nu verstaat gij, waarom het bidden voor deze Hoogeschool zoo moeilijk is. Ons gebed toch mag geen vorm zijn, geen ijdel verhaal van woorden, geen schaal zonder kern. Het gebed, dat voor onze geliefde stichting opgaat, moet doordringen tot God Almachtig en mag niet met gebroken wicklag weerkereen.

Bereiden wij ons tot zulk bidden voor, maar laat ons vooraf een kort woord spreken, dat u en mij sterken kan in de overtuiging, dat onze Gereformeerde Universiteit de voorbede der Christenen waard is en noodig heeft.

Het woord ter inleiding was ontleend aan Hand. 17: 18a: En sommigen van de epicureische en stoïcische wijsgeeren streften met Paulus; en sommigen zeiden: Wat wil toch deze klapper zeggen?

Paulus te Athene. Paulus is een man geweest van scherpe contrasten. Groot en sterk is zijn geest, maar die geest woonde ongetwijfeld in een zwak lichaam. Zijn lichaam is hem 'n tente, een leemen hut tot instorten ieder oogenblik gereed. Hij spreekt van een scherpen doorn in zijn vleesch, een doorn wondend en schrijnend. Daarbij droeg hij in zijn lichaam de littekenen van zijn lijden. Niettemin, welk een geest woonde er in dat teedere, in dat gekneusde vleesch! Want Gods kracht wordt bij Paulus in zwakheid volbracht.

Er zijn meer tegenstellingen in dezen lichtenden apostel. Voor zijn God een worm, klagen over zijn zonde-schuld, toont hij voor de menschen een wonderlijk hoog zelfbewustzijn. Hij is een man van een weeke, zachte natuur. Hij kon weenen als een kind. Hij schrijft brieven zoo teeder, dat ze roeren het diepst uwer ziel. Hij zingt een hymne op de liefde zoo wonderschoon, dat ze haar wedergeade niet vindt. En tegelijkertijd trotseert hij koningen en keizers, treedt hij hogepriesters te Jeruzalem grinnig

1) Zie bijv. Noorduyt, Het Onderbewustzijn, blz. 37.

2) Volgens Sidis (bij Loewenfeld t. a. p., blz. 47) is het onbewuste dom, zonder kritischen zin, lichtgeloovig, serviel, laf, zonder moraliteit; en volgens Freud is de inhoud van het onbewuste ter laatste instantie steeds sexueele lust. Daarentegen laten Maudslay, Carlyle, James, Myers, enz. al het groote en edele uit het onbewuste opkomen.

tegen, gaat hij met heilige, schier ingehouden ironie zijn tegenstanders te lijf, scheldt hij de Galaten voor uitzinnig, ja hij is zoo van ijver overvold, dat hij niet eens bemerkt, dat zijn brieven soms moeten grieven en wonden.

Hij is man van hooge cultuur, sluit zich niet op binnen de enge wanden van zijn ghetto, hij is doorkneet in de poëzie en wijsbegeerte der kunstzinnige Hellenen, maar tevens is hij de man van de meest zuivere mystiek, die zeggen kon: „Ik leef niet meer, Christus leeft in mij”.

Te Jeruzalem wordt hij aan de voeten van Gemaliel gerijpt tot den vurigen zeldot, die mede een welbehagen heeft aan Stephanus' dood. Ook is hij een echte Benjaminiet; denk slechts aan Jacob's profetie. Totdat God riep: „Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij?” Sedert doorgloeiend een heerlijk ijver Gode zijne aderen. Voortdurend is hij in gang. Hij vliegt door de wereld.

Toch niet de man van veldoenerij, maar van het één ding doe ik; de man van echte concentratie, het spannen van al zijn krachten op dit ene „het jagen naar het wit”. Hij loopt voor de eere van zijn God.

Denkt u dien wonderen man te Athene.

Uit het morgenrood verrijst Athene, de stad met haar wit-marmeren tempels, schitterende in het helle zonlicht tegen blauw azuur. Als Paulus Athene's wijd-vermaarden bodem betreedt, is de gouden eeuw van Pericles sinds lang voorbij gesnel.

Toch, nog is het groot, zij het-trend op ouden roem en op vervlogen praet.

Hier hebben Hellas' uitnemendste staatslieden geregeerd, zijn schitterendste redenaars hun woordkunst uitgestald, zijn diepzinste wijsgeeren gepelsd, zijn vaardigste kunstenaars met fijne beeltenen het maagdelijk marmer behouwen, zijn kleurrijkste schilders met palet en penseel gemodelleerd en getooverd, zijn rangeluste dichters hun lied aangeheven.

In dat Athene is Paulus. Een teer-blauwe lucht koepelt zich boven het oude Hellas. Ziet hem daar wandelen over Athene's pleinen, doorkruisende de oude weelde-stad. Nu was Paulus van klassieke vorming, maar alleen in het absolute kon zijn ziel rust vinden. Hij is niet half Christen en half paaganist. Daarom gevoelt hij het: Athene moge in kunst en wetenschap ver boven hare zusteren uitschitteren, toch is deze stad zonder heere, wijl zonder God in de wereld. Paulus stuit hier aanstands op de aberratie van den menschelijken geest. Daarom opent Sem hier de tente voor Japhet. Hij snelt naar Athene's markt, straks naar den areopag, van ouds den zetel van wijze rechters. Want schooner en majestueuzer is voor Paulus Calvarie's berg, waar uit donkeren nacht werd geboren het leven.

Het scheen een ijdele waan, hier nog nieuwe denkbeelden te komen voordragen. Maar Paulus weet: er is niet alleen een zienlijke wereld, die wij aanschouwen met onze oogen en tasten met onze handen, er is ook de geheimnisvolle werkelijkheid der onzienlijke dingen.

En dat geloof, die wetenschap predikt hij niet alleen in den schuilhoek ener synagoge, maar ook op de markt, te Athene een transitie-plaats niet slechts van stoffelijke, maar inzonderheid van geestelijke goederen. Dat geloof predikt hij tegenover Epicureïsche en Stoïcijnse wijsgeeren, tegenover materialisme en pantheïsme. Ook in de arena der wetenschap treedt hij door Gods genade als een geharnast kampvechter naar voren. Hij deinst voor de wereldsche wijsheid geen duimbreed terug en hij ontliet daar den God van hemel en aarde, die woont in het hoogste en in het verhevene en zich met de eeuwigheid als met een kleed bedekt, maar die ook wonen wil bij dien, die heeft voor Zijn woord.

Van Paulus te Athene naar onze Gereformeerde Hoogeschool schijnt de overgang wel ietwat gewaagd. En toch? Hier zijn vele punten van vergelijking.

Paulus te Athene is door Beets genoemd „een dwaas temidden der wijzen”, maar staat onze Universiteit op de markt van het wetenschappelijk denken ook niet in veler oog als een dwaze te midden van haar wijze zusteren?

Paulus, de man van het absolute, transigeerde nooit met het Kruis van den Man van Smarten: bedoelt ook onze Gereformeerde Hoogeschool niet hetzelfde in het strijdpier der wetenschap?

Paulus leefde uit de wedergeboorte, uit de mystieke unie met Koning Christus, het „pro Rege” bezield zijn levensgang; wil ook onze Universiteit niet dat levend beginsel meer indragen op het terrein der wetenschap?

Voor Paulus was de strijd voor de Christelijke beginselen brood- noch goudwinning, maar werd ook de ziel van de stichters en verzorgers onzer Hoogeschool bewogen door de gedachte aan stoffelijk voordeel?

Paulus was niet de man van Doopersche „mydinghet”; in Athene vindt ge den kloeken belijder op de markt en op den Areopagus. Eischt ook niet onze Hoogeschool alle gebied voor Christus' eere op?

Paulus werd bespot en gehoond. Maar heeft ook niet onze Universiteit moeten drinken uit den beker van smaad, van hoon en van spot zoo bittend als loog? Hoe is ze in haar kleinheid en onbeduidendheid aan de kaak gesteld, en in haar wetenschappelijkheid vergeuisd?

Maar onze Hoogeschool acht met en Mozes de verzaamheid van Christus meederen rijkdom dan de schatten van Egypte. Waar voor de ongelooovige wetenschap de ervarings-wijsheid het enige licht is, daar geloof onze Universiteit in het Woord des Heeren de oplossing te vinden ook van de diepste problemen. En nu kent ook zij slechts ten deele, ook zij heeft in het zweet van haar aanschijn haar brood te eten. Maar zij gaat het licht tegenmoet, het licht der eeuwigheid. Zij zoekt Gods glorie. Zij arbeidt onder Hem, die voor alle wetenschappen Licht-Bron is, nl. den Christus. En zij werkt vol blijde hope naar die toekomst henen, waarop al het kennen ten deele zal wegvallen en zij, de getrouwe, in het gelijk zal worden gesteld.

Wie uit dat beginsel leeft, heeft dan ook onze Universiteit lief, zendt naar deze Hoogeschool zijn zonen, offert voor haar geld en goed en gedekt haar in zijn gebed.

Gelijk een Paulus zegt: „Broeders, bidt voor ons”, zoo heeft ook onze school, worstelende in de branding, recht op ons vurig gebed. Onze Universiteit worde dan ook meer en meer gedragen door de liefde van ons Christenvolk, door de gebeden der heiligen en door de trouw harer vrienden.

De leeraar ging daarna de schare voor in den gebede.

Na de gebedeure was door de goede zorgen der Regelingscommissie aan leden en begunstigers de gelegenheid opengesteld om elkaar te ontmoeten in *De Passage*. Als altijd werd van deze gulle avondreceptie druk gebruik gemaakt. Men was er tot laat in den avond gezellig bijeen; de eerste dag was zeker gelukkig geslaagd.

## Officiële Berichten.

### Zomerconferentie voor Zendingstudie 1915.

In verband met de tijdsomstandigheden heeft de Zendingstudie-Raad ernstig overwogen, of dezen zomer wederom eene Conferentie voor Zendingstudie bijeenroepen moest worden. Allermatig wil de Z. S. R. doen, alsof er geen oorlog is; maar evenmin heeft hij vrijmoedigheid om nu van een Conferentie af te zien. De arbeid mag thans zeker niet rusten. Tegenover de macht van onrecht en verderf, die nu de wereld schijnt te beheerschen, moet gesteld worden een nieuwe betooning van de levende, herscheppende kracht van het Christendom.

De huidige tijdsomstandigheden roepen tot krachtiger liefde, meer ingangspanssen ijver en inniger gebed voor de Zending. En wij weten hoe er velen zijn, die juist nu bijzondere behoeften hebben ter Conferentie te komen, om gezamenlijk zich hiertoe voor te bereiden, door een dieper en voller ervaring van gemeenschap met Christus te zoeken, in wiens kracht alleen wij onze Zendingroeping kunnen vervullen.

Daarom heeft de Z. S. R. besloten dit jaar een Conferentie voor te bereiden, en wel van 26—31 Juli te Doetinchem, in het velen bekende „Ruimrecht”, dat ons daartoe met de meeste bereidwilligheid werd afgestaan. De Z. S. R. zal de Conferentie echter alleen door laten gaan, indien de tijdsomstandigheden het toelaten en de deelname voldoende kan worden geacht.

De hoofdlijnen van het programma zullen zijn als volgt. Iederen dag wordt aangevangen met een eenvoudige Bijbelbespreking. Daarna wordt een der volgende onderwerpen behandeld: Mededeelingen over gehouden Zendingstudie-kringen, Lectorverspreiding, Het Zendingsonderwijs op Zondagscholen met betrekking tot den onderwijzer en ten opzichte van het Kind, De plaatselijke organisatie der Zendingstudie, Sectievergaderingen.

Voorts zullen 's morgens zoo mogelijk weer studiegroepen gevormd worden, die elk onder een bevoegd leider, eenige hoofdstukken zullen bestudeeren uit een der Handboeken voor Zendingstudie, naar keuze; aldus kan men leeren hoe een Zendingstudiekring ingericht en geleid wordt. Deze studie-groepen zullen dagelijks vergaderen, niet langer dan één uur, terwijl het voorafgaande uur vrijgehouden wordt voor de eigen voorbereiding.

In de avondvergaderingen worden vooreerst enige voordrachten gehouden over het thema: „De Wereldoorlog en de Zending”, met deze titels: De invloed van den oorlog op Wereld-Zending, De invloed van den oorlog op de Nederlandse Zending, De Wereldoorlog een vernieuwing tot zelfonderzoek voor de gemeente, De Wereldoorlog een roepstem tot nieuwen zendingstijver.

Daarnaast zullen nog eenige andere onderwerpen behandeld worden: Reisdrukken uit Suriname, met lichtbeelden. Een en ander over de Indische Kerk, Geestelijke stroomingen onder inlanders. De betekenissen van den naam arbeid voor de Zending, De Christelijke-Philantropische Inrichtingen te Doetinchem, Heiliging, Verootmoediging, Zijne getuigen zijn, Gebed en Zending. Elke dag wordt besloten met een stillen bidstond na het avondeten.

De middagen blijven geheel vrij voor eigen ontspanning en voor onderlinge kennismaking, zoowel als met de sprekers en de broeders en zuster-zendingen, die als gast op de Conferentie aanwezig zullen zijn.

Voor nadere inlichtingen zien men het prospectus, dat op aanvraag gratis verkrijgbaar is bij den waarnemenden Secretaris der Conferentie: A. J. C. van Seters, Javastraat 78, Den Haag, alwaar men zich ook voor deze Conferentie opgeven kan.

Kort verslag der Particuliere Synode van Zuid-Holland (N. G.), gehouden te Alphen aan den Rijn, op 8 Juni 1915.

Art. I. In naam der roepende kerk opent Ds. J. Gispem deze Particuliere Synode, laat zingen Psalm 68: 17, leest Psalm 99 en gaat voort in gebed. Met een kort en hartelijk woord heet hij de depp. der onderscheidene classes welkom.

Art. II. De credentiebrieven worden onderzocht door de D.D. Koers en Meiering, uit wier rapport blijkt dat alle classes wettig zijn tegenwoordig; bijna alle primi- en enkele secundair-afgevaardigden zijn aanwezig.

Art. III. De Synode kiest als haar Moderamen: Ds. J. Gispem, praeses, Dr. J. C. de Moor, assessor, Ds. J. J. Wielenga, 1e. scriba, Dr. K. Dijk, 2e. scriba.

Art. IV. Van de ingekomen stukken wordt door den assessor voorlezing gedaan: a. een schrijven van de kerk van Voor-schoten, met het verzoek dat de Part. Synode de te institueren kerk van Wassenaar financieel steun biede. Bij de bespreking van het rapport naar art. 11. D. K. O. besluit de Synode dit verzoek in te willigen;

b. een missive van de Gen. Synode van 's-Gravenhage 1915, inhoudende de mededeeling, dat de grensregeling tusschen de kerken van 's-Gravenhage en Hoek-van-Holland is goedgekeurd, welke mededeeling voor kennisgeving wordt aangenomen;

c. een brief van Ds. P. v. A. te A., waarin deze als andere jaren aan de Synode geldelijke hulp vraagt, welke hem ook nu, en wel in meerdere mate, wordt verleend;

d. een schrijven van depp. voor de oefening van het verband tusschen de Geref. kerken en theol. fac. der V. U., wat in handen wordt gesteld van depp. ad. art. 49 D. K. O.

Art. V. De verschillende rapporten worden gelezen en voor het meereendeel in den breedte besproken:

a. van het moderamen der vorige Part. Synode, hetwelk bij monde van Ds. Dalhuysen mededeelt, dat de acta der Synode door genoemd moderamen vastgesteld en geteekend en de stukken in archief zijn gedeponeerd;

b. van depp. ad. art. 11 en 13 D.K.O., wier rapporteur Ds. Meiering is. De rekening van het boekjaar 1914—1915 sluit met een batig saldo van f 115.754; terwijl het totaal der ontvangsten en uitgaven op de begroting voor het volgende jaar bedraagt f 3190.754.

Dere wordt onveranderd vastgesteld, nadat een voorstel van Dr. de Moor om de verhoogde bijdrage voor de classe 's-Gravenhage te verminderen, is verworpen.

Op voorstel van depp. besluit de Synode eene commissie te benoemen, die onderzoeken zal of en in hoeverre de verzorging van emeritipredikanten enz. provinciaal is te regelen, welke commissie tijdig haar rapport aan de classes zal toezenden. In deze commissie worden benoemd de depp. ad. art. 13 en de broeders: D. Bremmer (uit de classe Gouda), N. Heukels

(uit de classe 's-Gravenhage), A. Verduyn (uit de classe Woerden) en J. P. Vergouwen (uit de classe Leiden);

c. van depp. ad. art. 19 D. K. O., als wier tolk Ds. O. D. Erdmanns, door den praeses intusschen verwelkomd, fungeert. Drie alumni ontvangen steun; de rekening sluit met een voordelig saldo, en Ds. C. S. v. d. Voet, die gementeed werd, is vervangen door Ds. V. Kuyenhoven van Zwammerdam. De Synode besluit depp. op te dragen, dit jaar in de bladen eene oproeping te doen, ten einde een of meer jongelingen te steunen in de opleiding tot den dienst des Woords, en neemt ten aanzien van het onderwijs eene gewichtige beslissing;

d. van depp. ad. art. 49 D. K. O., uit wier naam Ds. Dalhuysen verslag doet dat zij bij twee peremptoire examina en twee emeritaats-verklaringen zijn tegenwoordig geweest;

e. van depp. voor 't Prov. Weeshuis. Dit rapport lokt enige vragen uit omtrent het financieel beheer dezer stichting, welke door den directeur, den heer Schoonjongen, worden beantwoord. De administratie van het Weeshuis is nagezien door de daarvoor benoemde commissie uit Zuid-Holland, N. en Z. G. en in uitnemende orde bevonden. Een voorstel van depp. om wat aangaat de benoeming van een deputaat, van de statuten af te wijken, wordt verworpen;

f. van de archiefbewarende kerk van Den Haag, die bij monde van Dr. de Moor omtrent het archief gunstig kan rapporteeren en tevens vraagt, of het niet wenschelijk zou zijn het prov. archief in een brandvrije kluis te deponeeren; de Synode ziet die wenschelijkheid terstond in en besluit den quaestor op te dragen, daarvoor een bescheiden bedrag uit te keeren;

g. van den quaestor der Synode. Door hem is ontvangen f 1476.12 en uitgegeven f 836.59. Zijn financieel beheer wordt onder hartelijke dankzegging goedgekeurd en de Synode staat hem voor 't volgende jaar weer f 400 toe;

h. van den curator der Theol. School, Dr. de Moor, die van goede dingen spreken kan. De praeses brengt depp. en rapporteurs den hartelijken dank der Synode voor hun velen en trouwen arbeid.

Art. VI. De Synode benoemt: a. tot de depp. ad. art. 11 en 13, art. 19 en art. 49 D. K. O. dezelfde broeders;

b. tot curator der Theol. School Dr. de Moor en tot secundus curator Dr. Sap;

c. tot deputaat voor het Weeshuis br. D. Bremmer (in plaats van br. J. P. Vergouwen) tot secundus-deputaat br. N. P. Slechtenhorst, en tot lid de comm. van controle op het fin-beheer br. A. v. Leeuwen.

Art. VII. Als roepende classe voor de volgende Synode wordt de cl. 's-Gravenhage aangewezen.

Art. VIII. De assessor betuigt in naam der Synode den praeses hartelijk dank voor zijne krachtige en tevens zoo welwillende leiding; de praeses dankt wederkeurig de Synode voor haar arbeid en spreekt een woord tot de broeders.

Art. IX. Na dankgebed door den assessor sluit de praeses de vergadering der Synode.

Op last der Particuliere Synode,

K. DIJK, 2e. scriba.

## Buitenland.

België. De Belgische Zendingkerk en de Duitse Gustaaf-Adolf-vereeniging.

De Belgische Zendingkerk heeft den band met de Duitse Gustaaf-Adolf-vereeniging verbroken. De algemeene secretaris der kerk, de heer Kennedy Anet, heeft den 21sten April een schrijven aan genoemde vereniging gezonden, waarbij uit naam van de permanente commissie der Zendingkerk verklaard wordt, dat met het oog op de ernstige gebeurtenissen van 1914 en den treurigen toestand waarin België zich bevindt, men tot het besluit gekomen was, om de betrekkingen tot de Gustaaf-Adolf-vereeniging voorlopig te doen ophouden. Het centraal bestuur der Gustaaf-Adolf-vereeniging heeft daarom de Belgische Zendingkerk van de lijst der ondersteunde kerken geschrapt. Als men weet, dat de Belgische Zendingkerk steeds de hulp van de buitenlandse kerk noodig heeft gehad om te kunnen bestaan, dan beseft men dat de afkeer van alles wat Duitsch is wel diep geworteld moet zijn, dat men, in een tijd waarin de Belgische Kerken in zulk



had om mij te vermanen, ook al was hij niet vooraf gewaarschuwd.

Ik begreep echter dat hij, om zoo te zeggen, op mij afgestuurd was en van daar hadden zijn woorden weinig of geen invloed, en was ik maar blij toen hij heenging.

Een ander bezoeker — al was hij er dan ook niet toe aangesteld — zou beter slagen. Dat was mijnheer Van der Schaar die reeds zooveel voor ons gedaan had. Ook nu vergat hij mij niet. Vriendelijk en medelijdend sprak hij mij toe als begreep hij best wat het voor een jongen zijn moest wek in week uit zoo stil te liggen. Voor het eerst leerde ik den vriendelijken man recht kennen. Ik kreeg vrijmoedigheid om met hem te spreken over hetgeen mij kweide. Zijn antwoord was de tekst dien ik reeds vroeger genoemd heb, en die heel mijn verder leven als het ware met mij is gegaan:

„Dengenen die God liefhebben moeten alle dingen medewerken ten goede.“  
„Ziet ge, vriendelijk“, zei de mijnheer, „alle dingen moeten medewerken ten goede, ook die wij liefst niet hadden, en die ons onaangenaam zijn.“

„Ja mijnheer“, zei ik, „maar dat is toch alleen voor wie God liefhebben, niet voor allen. En ik geloof niet dat ik God liefheb.“  
„Dat is dan wel treurig“, antwoordde mijnheer, „maar het is toch goed dat je het rondt uit zegt. Trouwens niemand kan uit zichzelf God liefhebben. We zijn van nature geneigd God en onzen naaste te haten. Maar wanneer Gods liefde in ons hart wordt uitgestort, zoo wordt alles anders. Daarom, als ge voelt, dat ge God nog niet lief hebt, zo doet Hem en bid Hem uw hart te veranderen, zodat ge van een hater een vriend van God wordt. Dan zul je zelf ondervinden wat de Schrift zegt, in leeren den Heere te danken, ook voor kwade dagen.“

Wat ik daarop zei weet ik niet zoo juist meer. Maar in elk geval dacht ik aan de woorden van mijnheer Van der Schaar, die mij meermalen bezocht en toesprak. En de Heere God heeft die woorden willen zegenen. Hij storte Zijn liefde ook uit in mijn hart en ik werd een ander mensch. Zoover kwam het niet dadelijk, maar het kwam er toch toe. En sinds heb ik tot levenspreuk, als ik u zei: dengenen die God liefhebben, moeten alle dingen medewerken ten goede.

„En hebt u dat ook verder ondervonden?“ vroeg een oud heer, die zeer belangstellend had geluisterd.

„Zeker“, was het antwoord, „dat zal blijken, als ik u verder mijn geschiedenis vertel.“  
Het duurde ruim dertien weken eer ik als volkomen hersteld het Gasthuis kon verlaten. De wond was zeer diep geweest, en het mocht een wonder heeten, dat ik er het leven had afgebracht. De genezing was echter door 's Heeren goedheid zeer voorspoedig gegaan, maar ik bleef lang zwak, en de dokter wilde mij, zooals hij het uitdrukte, niet anders dan volkomen hersteld afleveren.

Ik mocht tot mijn vreugd in mijn oude betrekking terugkeeren, die de patroon heel vriendelijk voor mij had opengehouden, wat nu juist niet gemakkelijk ging. Ik trad nu geheel in de plaats van Andries en mijn patroon mat de maat vol, toen hij kort daarop mijn jongeren broer tot mijn opvolger als looper maakte. Zeer vriendelijk werd ik aan den winkel weer ontvangen. In den eersten tijd liep het — 't klinkt haast ongelooflijk — druk met koopers, die eigenlijk kwamen om mij te zien, en over het gebeurde te praten. Onder dezen was ook de boekhouder van een groot kantoor, waarmee wij wel zaken deden. Hij scheen schik in mij te hebben, liet mij eens bij zich komen en stelde ten slotte voor mij kosteloos het boekhouden te leeren. Ik nam dit dankbaar aan, en later bleek, dat ik daaraan goed gedaan had. Want na eenige jaren, toen de bediende die het boek bijhield, vertrok, was ik in staat in zijn plaats te treden.

Dit was niet alleen zeer aangenaam, maar bracht mij ook een aanmerkelijke verhooging van loon. Ik kon nu naar den wensch mijns harten voor moeder zorgen bij wie ik vooreerst bleef wonen. De andere huisgenooten konden allengs voor zich zelf zorgen. Nu groeide ik al meer in de zaken in. Toen de patroon oud werd — hij moet weten hij had zelf geen kinderen — stelde hij mij voor deelgenoot te worden in zijn zaken die zich al meer en meer uitbreidden. Dat kostte wel een zekere som, maar daarvan kon ik elk jaar een deel afbetalen. Mettertijd kreeg ik mijn eigen huishouden. Het geliefde den Heere God ons te zegenen. Alles liep voorspoedig, ten minste indien we beschouwen hoe ook menig onheil ten slotte ons nog tot zegen was.

Toen de patroon te oud werd voor de zaken, mocht ik alles overnemen. Wat er verder is gebeurd kan ik thans niet alles verhalen. Trouwens velen van u weten het althans ten deele. Maar uit betuigen zij gehoord hebt, zal dit wel gebleken zijn dat ik terecht de woorden van den Apostel tot mijn spreuk heb gekozen. Ware mij niet eerst zulk een groot onheil overkomen, dan zou menschelijkerwijs veel niet gebeurd zijn, dat nu geschied is.

En allen die het hoorden ziden in stilte: zoo is het.

HOOGENBIJK.

## Gereformeerde Gezindheid.

### Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Oosterend (Fr.), P. Ch. v. d. Vliet, te St. Pancras c. 2. — Meerkker, R. Brouwer, te Haastede. — Hellevaetuis en Nieuw-Helvoet, G. v. d. Zanden, te Renkum. — Rotterdam (vac. wijlen Dr. H. H. Veder), J. Thijss, te Hattem. — Enter, L. H. Duijn, te Zweloo.

AANGENOMEN: Woudend, E. Zwiers, te Asperen. BEDANKT: Arncmuiden, J. Runia, te Westmaas. — Waardhuizen c. a., W. Weener, te Vianen. — 's-Gravenmoer, P. van Hoven, te Krimpen a/d Lek. — Broek op Langendijk, R. E. van Arkel, te Soest.

### Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Nieuw, Rottum en Bakkeveen (allen toez.), W. P. Stratingh, cand. te Groningen. — Zierikzee, G. W. Melchers, te Almelo. — Oldenbroek (2e pred. plaats) en Rouveen, J. H. F. Remme, te Oud-Beijerland. — Heemstede, Dr. T. H. Oberman, pred. bij de Engelsche gemeente te Vlaingen en Middelburg. — Zwartewaal, H. J. Barnouw, cand. te Leiden. — Dwingeloo, G. de Boer, te Oldelohove. — Asperen, H. E. Gravemeijer, te Schipmuiden.

AANGENOMEN: Nieuwveen, C. de Jongh, cand. te Zeist. — Poortvliet, J. W. Verschoor, te Bleiswijk. — Nederhemert (toez.), C. Verloop, cand. te Utrecht.

BEDANKT: Thesinge (Gr.), W. P. Stratingh, cand. te Groningen. — Rijen, J. H. F. Remme, te Oud-Beijerland. — Aalst, J. Dijkshoorn, Am. te Ter Aa. — Westerlee c. a., J. van Dorp, te Veenendaal. — Tinalinge (Gr.), K. Hendriks, te Surhuisterveen. — Hoorn, J. L. van Apeldoorn, te Bellingwolde (Gr.). — Veenendaal, F. Kijftenbelt, te Leerdam.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, geëindigd 30 Juni, ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welke men gelieve te adresseren aan De Administratie van „De Heraut“, Amsterdam.

De abonnementsprijs van De Heraut is f 1.20 per kwartaal.

Na ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Juli 1915.

## Advertentiën.

Heden behaagde het den Heere op 't onverwachts van ons weg te nemen, onzen innig geliefden Echgenoot, zorgdragenen Vader en Grootvader, den Heer

JAN VAN DER KNIJFF, in den ouderdom van ruim 70 jaar. Wat wij in hem verliezen kunnen alleen zij besellen die den overledene van nabij gekend hebben.

Dat hij is ingegaan in de rust die er overblijft voor het volk van God, lenigt onze diepe smart.

Aarlanderveen, Wed. J. v. d. KNIJFF — VAN LEEUWEN. J. v. d. KNIJFF. A. C. v. d. KNIJFF — ZAAL.

Nieuwkoop, P. v. d. KNIJFF. A. v. d. KNIJFF — VAN DOMMELEN.

Nieuwe-Wetering, T. v. d. KNIJFF. JOH. v. d. KNIJFF. C. v. d. KNIJFF.

Aarlanderveen, G. C. v. d. KNIJFF. L. v. d. KNIJFF — VAN GREL.

Hilversum, A. v. d. KNIJFF. C. A. v. d. KNIJFF — KAREKMEIJER.

Naarden, M. v. d. KNIJFF en Kleinkinderen.

Aarlanderveen, 1 Juli 1915.

Een Weduwnaar (koopman), met 3 kinderen, 3, 5 en 7 jaar, Dorp Z.-H., zoekt een degelijke, eenvoudige, Gereformeerde HUISHOUDSTER, leeftijd 25 à 35 jaar. Brieven niet uitv. en voll. inlichtingen ond. lett. O. bureau van dit blad.

**L. G. WEISZ & Co.**, Commissionairs in Effecten, Westermarkt No. 21 AMSTERDAM.

Evangelisatiearbeid van de Ger. Kerken in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen in de maand Juni:

Geref. Kerk, Nieuw Vennepe f 5; id. Helena-veen coll. f 2.50; id. Broek op Langendijk coll. f 60.20; id. Wieringen coll. f 10; id. Meppel Jaarl. bijdr. f 5; Geref. Zending Vereen., Slidrecht f 10; Zending Vereen., Maassluis A+B f 15; id. Enumatil f 7.50; Gev. in de Pinkster-coll. Axel f 2.50; Gev. in de coll. Klundert 6 Juni f 25; id. 13 Juni f 25; id. 27 Juni f 25; id. Schoondijke f 5; Door Dr. Bosch van N.N. voor Heerlen f 10; id. Maastricht f 7.50; id. Roosendaal f 7.50; id. Algem. Kas f 25, samen f 50; Door Dr. de Moor giften uit den Haag f 10; C. M. te W. f 2.50; Van een vriendin der Ev. te Z. f 1; N. N. te Klundert f 1.50.

Contributie.

Uit Alblasersdam f 1.

Busjes.

Mej. M. v. d. Berg, Heerjansdam f 6.10; Mej. A. Wilschut, id. f 6.55; Gebr. Smit, Schokland f 2; Meisjes Vereen., Achlum f 3.

Met dringende aanbeveling

Namens Deputaten,

A. C. VAN DRIMMELEN, te Penn. L. J. SCHALEKAMP, te Penn.

Klundert, Juli 1915.

Het adres van den Penningmeester is nu: Dr. P. NOMES, Predikant te Fijnaart.

**ABSHAUBBIN's of Anti-Rheumatische Watten.**

Deze watten zijn het zekerst werkend middel tegen alle pijnen of ongemakken door gevatte koude ontstaan, bijzonder voor de zoozeer gevreesde plaag, Rheumatiek, Kiespijn, Schouderpijn, Spierpijn in nek, armen of beenen enz. enz. Bij het heerschende weer kan men spoedig van de boze pijn verlost zijn door het gebruik mijner sinds 50 jaren beroemde watten. Ze zijn uitstekend, goedkoop en onschadelijk voor het gebruik tegen andere kwalen.

Prijs 30 cents per pakje.

Verkrijgbaar bij den hoofdepothouder A. BREETVELT Az., Delft en verder bij: W. A. Schade & Zonen, Amsterdam, Nieuwendijk Christiaan Annegarn, Amsterdam, Paleisstr. 1 Singel.

Gez. Mann, 'de Huisvrouw', Amsterdam, Heiligenweg.

Jacobson & Manus, Amsterdam, Jodenbreestraat Mej. N. Moransard, Haarlem, 'de Vlijt'.

H. Meijer, Haarlem, 'In de Katoenbaal'.

A. Vlaanderen, Hilversum.

G. de Barbanson, Nieuwediep.

Isaerief & Zonen, Den Haag, Veenestraat.

M. R. C. Lippitz, Hoorn.

Z. C. Theissling, Alkmaar.

Wed. F. Wierper, Weesp.

**VOOR GEHUWDE EN VERLOOFDE**  
**HET HUWELIJK**  
DOOR DR. A. DUPONT  
Geneesheer-Directeur te Ermelo.  
Een uitstekend boek voor het Christelijk gezin met geneeskundige wenken, nuttige raadgevingen en ernstige waarschuwingen, waarvan thans reeds de DERDE DRUK is verschenen. Door de gansche Chr. Pers dringend aanbevolen. Prijs f 1.90, in Stempel f 2.40. Verkrijgbaar in elken Boekhandel en bij den uitgever J. H. KOK te KAMPEN.  
Vraag uitvoerig prospectus.

Bij J. P. UN-ER, Rotterdam, verscheen:  
**IK ZAL BEZOEKING DOEN.**  
TIJDPREEK OVER ZEFANJA 1: 7-14  
DOOR J. D. VAN DER VELDEN,  
V. D. M. TE KRALINGEN.  
Prijs 20 Cents. Alom verkrijgbaar en na ontvangst van het bedrag franco toezending door den Uitgever.

Bij J. H. KOK te KAMPEN verscheen heden  
**ABRAHAM DE PELGRIM GODS**  
DOOR **IDSARDI**  
Schrjver van: „Als door vuur“.  
275 Pagina's — Prijs f 1.50  
In fraaie Stempelband f 1.90  
Een eitr aanbestedingsaardig boek, dat niemand zal teleurstellen.  
De Leden der Vereniging ter bevordering van Christelijke Lectuur ontvangen dit boek als te boek van den jaargang 1915 gratis.

**Lezers van Dag- en Weekbladen**  
IN DE **Spoorwegwagens**  
werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de Ziekenhuizen op de Perrons van de Spoorwegstations aanwezig; daarmede verricht gij een nuttig werk. Laat ze vooral niet in den wagen liggen.

**WED. JOHs. ALBERTS,**  
Tabak- en Sigarenmagazijn  
„BILDERDIJK“,  
Bilderdijkstraat 5, - Amsterdam.  
Ruime sortering van goede merken in elken prijs.  
**ZONDAGS GESLOTEN.**

**KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD.**  
Eerstvolgende Afvaarten naar:  
**PERNAMBUCO, BAHIA, RIO DE JANEIRO, SANTOS, MONTEVIDEO en BUENOS-AYRES.**

| STOOMSCHIP.           | Vertrek van |            |         |          |           |
|-----------------------|-------------|------------|---------|----------|-----------|
|                       | Amsterdam.  | La Coruna. | Vigo.   | Leizoeu. | Lissabon. |
| 2) Vrachtschipschip . | 14 Juli     | —          | —       | —        | —         |
| 1) HOLLANDIA . . .    | 21 „        | 24 Juli    | 25 Juli | —        | 26 Juli   |
| 3) Vrachtschipschip . | 28 „        | —          | —       | 3 Aug.   | 4 Aug.    |
| 1) FRISIA . . . . .   | 4 Aug.      | 7 Aug.     | 8 Aug.  | —        | 9 „       |
| 2) Vrachtschipschip . | 11 „        | —          | —       | —        | —         |

1) Sneldienst voor Passagiers en IJgoederen naar Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres. Naar Pernambuco en Bahia alleen voor Passagiers.  
2) Vrachtdienst naar Montevideo en Buenos-Ayres (Rosario).  
3) Vrachtdienst naar Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro en Santos (eventueel ook naar Natal, Cabedello, Maceio en Victoria).  
Voor verdere inlichtingen wende men zich tot den KONINKL. HOLLANDSCHEN LLOYD, Prins Hendrikade 131 te Amsterdam, Telegram-adres: REALLOYD, of tot de Agenten te Rotterdam: D. BURGER & ZOON; te 's-Gravenhage: CRANS & Co.

**Drukkerij De Standaard**  
Amsterdam  
Warmoesstraat 96 - Int. Tel. Noord 2315

**Circulaires -:- Programma's**  
**Convocatiën -:- Bestekken**  
**Aandeelen -:- Prospecti**  
**Dissertatiën**  
**en alle andere Drukwerken**

**Uitvoering vlug en net**

**Prijsberekening billijk**

Bij J. H. KOK te KAMPEN verscheen heden de 1e aflevering van  
**PALESTINA EN DE BIJBEL**  
TOELICHTING VAN ZEDEN GEWOONTEN EN BEELDSPRAAK IN DE HEILIGE SCHRIFT  
NAAR HET ENGBELSCHE VAN **Dr. JAMES NEIL** BEWERKT DOOR J. A. WORMSER  
MET GEKLEURDE TITELPLAAT EN 25 OPHELDERENDE PENTEEKENINGEN VAN DEN KUNSTSCHILDER C. KOPPENOL  
**COMPLEET IN 10 AFLEVERINGEN à 25 CENTS**  
**Prijs gebonden in prachtige Stempelband f 2.90**  
Dit boek is voor ELKEN Bijbellezer van de GROOTSTE betekenis, daar Dr. NEIL's opmerkingen en uitleggingen tal van bladzijden uit den Bijbel op verrassende wijze verduidelijken.  
De prijs is LAAG gesteld, zoodat deze prachtuitgave onder ieders bereik valt. De 1e aflev. is in elken soliden Boekhandel voorhanden.

Vraagt proefaflevering van en abonneert U op het

**Paedagogisch Tijdschrift**  
voor het  
**Christelijk Onderwijs.**  
Tevens orgaan der Vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs.  
ONDER REDACTIE VAN  
K. VAN DEN BERG, — A. JONKMAN,  
J. Th. R. SCHREUDER en H. J. VAN WIJLEN.  
MET MEDEWERKING VAN  
Prof. Dr. H. BAVINCK, Prof. Dr. L. BOUMAN, Prof. Dr. W. GEESINK, Prof. Dr. H. VISSCHER, Prof. Dr. J. WOLTER, Dr. S. O. LOS, Dr. R. KRAMER, Dr. J. L. PIETSON, Dr. J. C. SIKKEL, Dr. J. P. TAZELAAR, Dr. H. A. WESTERSTRATE, K. BRANTS, H. BIJVELD, A. J. DREWES, H. J. EMOUS, J. W. ENGELKES, J. H. FRANKEN, J. GRAS, F. KALSBECK, A. A. KLEIJN, A. KLOOSTERMAN, T. v. d. KOOIJ, L. LOOIJEN, H. MILO, J. v. d. MOLEN, E. v. NIEKERKEN, P. OOSTERLEE, O. F. W. RIETVELD, A. J. SCHREUDER, S. STERNERDING, J. STRIKWERDA, W. SWIJNENBURG, W. UUTENBOGAARD, J. v. d. WAALS, A. WAASDORP, R. VAN WAGENINGEN, H. WEILAND, K. WIELEMAKER, J. A. WIJVELDT, B. J. WIJVELDT, C. ZIJDERVELD.

Dit Tijdschrift verschijnt maandelijks met als Bijvoegsel de zes nummers van de „RECENSIEBOED“, Prijs f 2.50 per jaargang. Men verbindt zich voor den geheelen jaargang.  
Uitgave van DRUKKERIJ DE STANDAARD, Amsterdam.

**BOAZ-SPAARBANK**  
AMSTERDAM.  
Hoofdkantoor: HEERENGRACHT 139.  
Bijkantoor: BLOEMGRACHT 164.  
**Rentevergoeding 2.88 %**  
met winstaandeel.

**Vrije Universiteit.**  
In dank ontvangen:  
Voor de Vereeniging:  
Aan Contributiën:  
van Mr. H. W. H. f 25; door den heer Is. van Schelven f 26; door den heer K. Floor te Batavia f 11.  
Aan Collecten (voor de Theol. faculteit):  
van de Gereformeerde Kerk te Gouda f 22.03; te Leekkerk f 2.97; te Krimpen f 4.20; te Haastrecht f 6.25; te Moordrecht f 1.93; te Nieuwerkerk f 7.09; te Ouderkerk f 5.30; te Oudewater f 19.35; te Recuwiijk en Sluipwijk f 3.25; te Schoonhoven A f 13.21; te Schoonhoven B en Willege Langerak f 7.14; te Wadingsveen f 9.40; te Bergambacht f 3.64; te Zevenhuizen f 3.39; te Axel f 27.57; te Hoek f 2.20; te Oostburg f 12.26; te Terneuzen f 16; te Zaamslag f 56.5236.  
Voor het TE KORT:  
door Dr. R. van Reenen, van J. J. H. f 25; K. N. f 5; Th. P. f 1.50; J. M. f 1; J. R. f 1.50; Mej. G. B. f 2.50; H. H. f 1.50; Mej. V. f 1; A. v. d. S. f 0.50; J. de J. f 0.50, samen f 40, allen te Reitsum.  
Voor het Studiefonds:  
door Prof. Dr. J. Wolter halfjaarlijksche praebende f 39.50.  
van de Gereformeerde Kerk te Drachtster Compagnie f 5.  
Voor het Studenten Studiefonds:  
a deposito ontvangen door Dr. W. L. Mito contr. f 9.10, aan giften f 19, samen f 28.10; door Dr. J. C. Brussard van den heer Waterloer f 5.  
H. W. v. MARLE Jr., Penningmeester.  
Amsterdam, Keizersgracht 167.

**GOLDSCHMEDING**  
**PIANO's - ORGELS.**  
KALVERSTRAAT 56 - WARMOESSTRAAT 141.  
UTRECHTSCHESTER 119 - KEIZERSGR. 209-303  
AMSTERDAM.

**De Voorschotkas voor Leden der Geref. Kerk te Amsterdam**

Toch althet oordeel  
Rijk staat die als uit het leven is van ontrou gekweld. Bij zijn geweest engelen. Vallen enge de Engelen eeuwigheld. machtige en Gods troon De vreeze Van bekeer  
Het is zonde, het van ziel na afdolling in dwaling ge ook na de een aangrij bekeering, in Gods he  
Maar ver jeugd af li mocht van ernstig gew held van zij 't in de gel

staat onder bestuur van de Heeren J. W. Reese, Voorzitter; F. J. Rietveld, Secretaris; W. C. Ristjouw, Penningmeester-boekhouder; H. Rootlieb, J. Balhuizen A. W. Brink, L. J. Haan en H. J. Dronkers.  
Het beheer wordt gevoerd onder toezicht eener Commissie, bestaande uit de Heeren Prof. Mr. P. A. Diepenhorst, H. H. Felderhof en Mr. S. de Vries Cz.  
De Vereeniging werd opgericht in 1909 en verliest na grondig onderzoek renteloze voorschotten aan leden eener Gereformeerde Kerk binnen de burgerlijke gemeente Amsterdam woonachtig.  
Leden der Vereeniging zijn de leden der Gereformeerde Kerk woonachtig te Amsterdam, die, hetzij een jaarlijksche contributie betalen van minstens f 2.50, hetzij in eens een bedrag van ten minste f 100,— schenken. Begunstigers zijn zij, die zonder lid te worden zich verbinden tot een jaarlijksche contributie.  
Een deze Vereeniging geschonken bedrag komt telkens weer anderen gezinnen hulp en steun bieden in den soms zoo moeilijken strijd om het bestaan.  
Men steune het werk dezer Vereeniging door gift in eens, of jaarlijksche contributie. Penningmeester-boekhouder is de Heer W. C. RISTJOUW, Vaartstraat 57, Amsterdam.

**De Voorschotkas voor Leden der Geref. Kerk te Amsterdam**

**De Voorschotkas voor Leden der Geref. Kerk te Amsterdam**

**De Voorschotkas voor Leden der Geref. Kerk te Amsterdam**

**De Voorschotkas voor Leden der Geref. Kerk te Amsterdam**

Dit blad Bijdragen van dit b Advertentie Inzending vangen, ku

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor

Samuel kant, Dav als drage geloofstyp Samuel in het H af; en ook van zijn Heeren g entegen k 51 tot b bede: „Or en evenzo bittere her ongelooft kochten d viel in zic zonde, ma zinking a verloren z den Heilige dadige bel belijdt: „V hemel en huurlingen En zoo Eenerzij in de wege en wel zelf maar dan hebben. Er been af, c geheel an vervreemde David in 't heilige, zo tot kracht Ook on Samuels en heiligen di gegledenen bitter afdoe aangegrepe hielden der ring die t Haast zo kig de Ke dan Samu telt, en toe u verarmd van een l een Paulus Beide sa Ge kunt geloofsleve beide miss Ze moet die van h en in de hebben. M zegenende ge een vr moeten, di nu tot bek zoo warm, strijdt voor